

Õppekava	RÕK (riiklik õppekava)
Valdkond	Ainevaldkond „Sotsiaalsed“
Kursuse nimetus	Inimeseõpetus „Perekonnaõpetus“
Eelduskursused	puuduvad
Lõiming	<p>Bioloogia- närvisüsteemi, aju ehitus ja füsioloogia, vaimne tervis, meeleelundite ja närvisüsteemi tervishoid.</p> <p>Psühholoogia- motivatsioon, sotsiaalsühholoogia-grupiprotsessid; suhtlemispsühholoogia- inimestevahelised suhted perekonnas, suhete loomine ja hoidmine, arengupsühholoogia- lapse areng, kasvatus, konfliktide lahendamine, positiivne mõtlemine, emotsioonide juhtimine, isikusepsühholoogia- isiksuse areng, tervis ja ohutus, abi leidmine probleemide korral j.p.</p> <p>Matemaatika- uurimismeetodid, statistika- uurimisandmete kogumine, töötlemine ja analüüs, (arvandmed, joonised, graafikud ja tabelid).</p> <p>Informaatika- info leidmine ja kriitiline hindamine; ettekannete ja esitluste koostamine; uurimisandmete töötlemine ja analüüs erinevate statistiliste programmidega (Microsoft Excel, SPSS jt).</p> <p>Ajalugu- perekonna, mehe ja naise rollide muutused ning areng ajaloos.</p> <p>Ühiskonnaõpetus- sotsiaalsed suhted ja institutsioonid, inimõigused, perekonda puudutavad õigusaktid; sotsiaalsed õigused, poliitilised ideoloogiad, valimiskäitumine, tarbimiskäitumine, riik ja riigi vormid, võim, õigus, juhtimisstiilid, tööturg, ettevõtlus, seadusloome, EV õigusaktid, rahvusvahelised suhted.</p> <p>Võõrkeeled- psühholoogialane terminologia, lisakirjandus, õppematerjalid.</p> <p>Kunstiained- muusika- ja kunsti mõju inimese psüühikale, muusika- ja kunstiteraapia..</p>
Õppetöö korraldus	35 tundi
Kursuse lühikirjeldus	<p>Perekonnaõpetuse kursuses keskendutakse perekonnaelu psühholoogiale, sotsioloogiale, eetikale, perekonnaõigusele, majandamisele ja perekonna rollile ühiskonnas, et toetada vajalike teadmiste, oskuste ja hoiakute omandamist tulevase perekonnaelu alusena. Kursus aitab ka tunnetada, mõtestada ja analüüsida olemasolevate kogemuste alusel oma rolli kasvuperekonnas ning arendada vastutustunnet loodavaks perekonnaeluks nii üksikisikuna kui ka ühiskonnas.</p> <p>Õppetegevuse valikul lähtutakse inimeseõpetuse üldisest eesmärgist, et toetada õpilase isiksuse arenemisele ning sotsialiseerumisele kaasa aitavate teadmiste, oskuste ja</p>

	<p>hoiakute kujunemist, kusjuures pöhrõhk on hoiakute kujundamisel.</p> <p>Õpilane õpib tundma ühiskonnas toimivaid demograafilisi, sotsiaalseid, majanduslikke ja ajaloolisi protsesse ning nähtusi, mis mõjutavad pereelu struktuure ja protsesse. Ainekäsitus on võimalikult elulähedane.</p>
<p>Kursuse õppe- ja kasvatustöö eesmärgid</p>	<p>Inimeseõpetuse üldeesmärk on aidata kaasa õpilaste sotsiaalses elus vajalike toimetulekuoskuste arengule, mille elluviimiseks kujundatakse õpilastes terviklikku isiksust, sotsiaalset kompetentsust, terviseteadlikkust ning üldinimlikke väärtusi, nagu ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne ja õiglus.</p> <p>Gümnaasiumi perekonnaõpetusega taotletakse, et õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kujuneb terviklikuks, iseseisvaks ja teisi arvestavaks isiksuseks; 2) omandab teadmised, oskused ja hoiakud, mis on esmavajalikud perekonnavalueluks; 3) omandab valmiduse tunnetada iseennast ja oma rolli nii kasvuperekonna kui ka enda loodava perekonna liikmena.
<p>Kursuse õppesisu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1)Perekond. Perekonna minevik, olevik ja tulevik. Kooseluvormid. Perekonna eri vormid. Perekonna funktsioonid indiviidi ja ühiskonna seisukohast. Perekeskne ja individualistlik perekäsitus. Kasvatuse ja vanemate mõju partnerivalikutele. Perekonna konstellatsioon. 2)Püsisuhe. Lühi- ja pikaajaline suhe. Püsisuhte loomine ning säilitamine. Püsisuhte püsivust mõjutavad tegurid. Tunded ja püsisuhe. Püsisuhtest tulenev vastutus. Toimetulek suhete lõppemisega. Armastuse olemus ja liigid. Seksuaalsuhted. Turvaline seksuaalkäitumine. Ühiskonna ja kultuuri mõju suhtumisele seksuaalsusesse. 3)Abielu. Registreeritud abielu ja vabaabielu. Abielu tavad ja kombad. Abielu toetav lähedane sotsiaalne võrgustik. Abieluline kohanemine. Abielu perioodid. Abielulise rahulolu muutused kooselu jooksul. Abielusuhtest tulenevad õigused ja kohustused. 4) Lapsevanemaks olemine ja selle komponendid: bioloogiline, juriidiline, psühholoogiline, sotsiaalne. Vanemate roll ja vastutus lapse kasvatajana. Vanemate kasvatusstiilid. Pereplaneerimine ja seda mõjutavad tegurid. Planeerimata rasedus. 5) Lapse areng ja vanema osa selles. Kiindumussuhe lapsega ning vanemate mõju selle kujunemisele. Vasaku- ja paremakäelisus. Ajupoolkerade asümmeetria. Lapse peenmotoorika areng.

	<p>6) Kodu ja argielu. Kodu ja selle loomine. Kodu kui elukeskkond. Pereliikmete vajadused ja väärtused ning nende arvestamine. Sallivus suhetes. Rollide jaotumine peres. Abistavad suhted peres. Suhtlemine peres. Lahkhelid peres ning nende lahendamise võimalused.</p> <p>Perekond, inimese tervis ja tervislik eluviis. Terviseriskid ning nende ennetamine üksikisiku, perekonna ja kogukonna tasandil.</p> <p>Lahkumine ja lahutus. Lein ja toimetulek sellega. Perekondlike suhete säilitamine.</p> <p>7) Perekonna majanduselu ja õigusaktid. Pere eelarve ja materiaalsed ressursid peres. Abielu ning laste elu reguleerivad seadused.</p> <p>8) Perekond inimese elus. Perekonna tähtsus inimese elu erinevatel perioodidel. Side põlvkondade vahel. Õnn ja perekonnaelu.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Gümnaasiumi lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) selgitab kooselu ja perekonna eri vormide osa üksikisiku ning ühiskonna elus; 2) väärtustab perekonda ning teab, oskab näha ja analüüsida lähedaste inimsuhete rolli inimese elus ning oma vastutust suhetes; 3) analüüsib perekonna funktsioone indiviidi ja ühiskonna seisukohast ning omab valmidust korraldada argielu kodus, arvestades pereliikmete turvalisust, vajadusi ja tervist; 4) tunneb ja teab abielu ja perekonna psühholoogilist, õiguslikku ning majanduslikku külge, analüüsib ühiskonna mõju perekonna kasvatustegevusele; 5) selgitab lapse arengu põhiküsimusi ja lapsevanema rolli lapse kasvatamises; 6) selgitab püsisuhte olemust ning selle seost seksuaalsuse ja armastusega, väärtustades usaldust ning positiivsed tundeid; 7) tunnetab ja oskab selgitada enda rolli ja vastutust nii kasvuperekonna kui ka loodava perekonna liikmena; 8) oskab selgitada enda tehtavaid valikuid isikliku pereelu õnnestumise võimalusega tulevikus; 9) mõistab ja oskab analüüsida vajadust tegutseda turvaliste inimsuhete loomise, säilimise ja arendamise nimel ning on valmis olema pere ja peret ümbritseva sotsiaalse võrgustiku liige.
Hindamisviis	<p>Hindamise põhiline ülesanne on toetada õpilase arengut, kujundades positiivset minapilti ja adekvaatset enesehinnangut, kusjuures oluline on õpilase enda roll hindamises, pakkudes võimalusi enesehindamiseks.</p>

Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ega väärtusi. Hoiakute ja väärtuste kohta antakse õpilasele tagasisidet. Õpitulemuste hindamise vormid on mitmekesised, sisaldades nii suulisi, kirjalikke kui ka praktilisi ülesandeid.

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- 1) selgitab ja kirjeldab mõistete sisu ning nende seoseid;
- 2) selgitab oma arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid omandatud teadmistega ja igapäevaeluga;
- 3) eristab, rühmitab, võrdleb ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest;
- 4) demonstreerib faktide, mõistete ning seaduspärasuste tundmist lähtuvalt õpiülesannete sisust.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- 1) rakendab teoreetilisi teadmisi praktiliselt õpituatsioonis;
- 2) demonstreerib õpitulemustes määratud oskusi õpituatsioonis;
- 3) kirjeldab õpitulemustes määratud teadmiste ja oskuste rakendamist igapäevaelus.

Hindamisel lähtun põhimõttest, et hindamine peab toetama ja motiveerima õpilasi leidma igapäevaeluliste probleemidele tõhusaid lahendusi; suunama neid iseseivale uurimisele ja enesetäiendamisele. Toetun perekonnaõpetuse riikliku ainekava üldeesmärkidele. Hindamine peab andma tagasisidet õpilaste poolt kursuse vältel omandatu kohta;

Kursuse (35 ainetundi) jooksul peab igal õpilasel olema vähemalt kolm arvestuslikku hinnet.

Hindamisele kuuluvad tegevused:

- 1) Iga õpilane peab kursuse vältel lugema lisakirjandust soovitava kirjanduse nimekirjast vm allikatest. Lisakirjanduse põhjal tuleb koostada õpilast (v õpilasarühma) huvitaval teemal vähemalt üks loovtöö (ettekanne, videoklipp, animatsioon, essee vm loovülesanne) või lihtne uurimustöö (test, küsitlus, eksperiment, vaatlus jms). Hindamisele kuulub töö või uurimuse sisu, vormistus ja ka ettekanne.
2. Kursuse jooksul tuleb sooritada 3 kontrolltööd.

Kontrolltööde teemad:

- 1) Partnerivalikud. Kasvatuse ja vanemate mõju partnerivalikutele. Perekonna konstellatsioon.
- 2) Vasaku- ja paremakäelisus. Ajupoolkerade asümmeetria. Lapse peenmotoorika areng.

	<p>2) Vanemlus ja lapse arenguteooriad. Perekonna kasvatustiilid ja suhted perekonnas.</p> <p>Referaatide teemad:</p> <p>1)Perekonna ajalugu. Perekonna ülesanded.</p> <p>2)Armumine ja armastus. Turvaline paarisuhe.</p> <p>3)Seksuaalsus inimese elus.</p> <p>4)Pere argipäev ja suhte probleemid. Kriisid peres.</p> <p>5) Pere eelarve koostamine.</p> <p>6)Perekond ja seadus. Perekonnaga seotud õigusaktid.</p> <p>Koolielu hindamismudelid http://www.koolielu.edu.ee/hindamismudelid/</p>
<p>Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid</p>	<p>Katrin Kullassepp, Inger Kraav, Margit Kagadze. Perekonnaõpetus.Gümnaasiumi inimeseõpetuse õpik.Koolibri, 2007. Seksuaalkasvatus II ja III kooliaste. Õpetajaraamat. Tallinn 2005. M. Kull, K. Part (eesti ja vene keeles). Lisakirjandus ja lingid on leitavad aine kodulehel: http://perekonnaopetus.weebly.com/</p>
Vastutav ainekomisjon	Sotsiaalsained
Kursuse väljund	<p>Kursuse esmaseks väljundiks on sotsiaalse pädevuse omandamine igapäevaeluprobleemidega toimetulekuks. Akadeemilisest küljest võib väljundiks olla uurimistöo või referaadi koostamine. Ettevalmistus sotsiaalainete õppimiseks kõrgkoolis.</p>